

Klimatpolitiken 2026–2030: Dags att nå målen. 130 förslag från Naturskyddsföreningen

Nu gäller det! Mandatperioden 2026 till 2030 är det fönster som finns för att nå klimatmålen till 2030 och det är dags för rejäla, årliga utsläppsminskningar. Utsläppsgapet ökar, men det kan stängas genom en rättvis och effektiv klimatpolitik. Vi måste öka tempot nu. Varje år som går utan att Sverige åstadkommer tillräckliga utsläppsminskningar innebär en skuld som skjuts på kommande år, samtidigt som klimatriskerna ökar. Att skjuta åtgärder på framtiden innebär att utsläppsminskningarna måste ske ännu snabbare när de väl genomförs, vilket gör omställningen svårare och dyrare.

Naturskyddsföreningens 130 politiska förslag kan alla bidra till en framgångsrik och rättvis klimatomställning. Listan kan med fördel användas som underlag till mandatperiodens klimatpolitiska handlingsplan. Listan är inte uttömmande och ännu fler styrmedel finns tillgängliga, till exempel från [Panorama](#) eller Klimatpolitiska rådets [rekommendationer](#). Vissa av förslagen är färdigutvecklade och utredda i statliga utredningar, redo att genomföras, andra är nya och lämpliga att ta vidare för ytterligare beredning.

Klimatomställningen kräver en kombination av tekniska lösningar och samhällsförändring. Ett sätt att förstå vad som krävs är att tänka kring det av IPCC introducerade SER-ramverket (sufficiency, efficiency, renewables¹) – vi behöver undvika att överanvända (tillräcklighet), vi behöver effektivisera och vi behöver förnybar energi. Tillämpat i transportsektorn kan det till exempel innebära att vi behöver resa mindre, med mer effektiva färdmedel, som buss eller tåg, och som drivs med förnybar el. Tillräcklighet som är det mest abstrakta av dessa steg definieras av IPCC som "en uppsättning åtgärder och vardagliga praktiker som undviker efterfrågan på energi, material, mark och vatten, samtidigt som de säkerställer mänskligt välbefinnande för alla inom planetens gränser" [1]. Styrmedlen som föreslås i den här listan befinner sig på alla dessa nivåer och kompletterar varandra.

Klimatomställningen är för stor för att åstadkommas genom enskilda styrmedel, istället krävs hela styrmedelspaketet. Genom att utforma omställningspolitiken som styrmedelspaketet går det att säkerställa tillräckliga utsläppsminskningar samtidigt som hållbara alternativ tillgängliggörs för samtliga samhällsgrupper och omställningens nyttor och kostnader fördelas rättvist [2]. För maximal nytta kan förslagen nedan kombineras med varandra för att utforma välbalanserade styrmedelspaketet för minskade utsläpp och hög acceptans för omställningen, samtidigt som samtliga nivåer i SER-ramverket hanteras.

För drygt tio år sedan publicerade Naturskyddsföreningen rapporten *Klimatmaxa politiken – 100 styrmedelsförslag* [3]. Läget är ett helt annat nu, men många av de 100 förslagen är redan genomförda och andra är fortfarande relevanta. Nu vill vi bidra till att accelerera klimatomställningen med en lista på 130 styrmedelsförslag, redo att plocka från för den tillträdande regeringen.

Accelerera klimatomställningen avsevärt de närmsta åren

För att lyckas med klimatomställningen krävs politik som minskar utsläppen markant i närtid samtidigt som kostnader och nyttor fördelas rättvist mellan olika grupper. När näringsliv,

¹ Tillräcklighet, effektivitet, förnybart

civilsamhälle, kommuner, regioner och staten samverkar kan omställningen genomföras effektivt, med lösningar som är både praktiskt genomförbara och socialt förankrade. Sådan samverkan kräver ramverk och helhetsperspektiv som driver alla samhällets aktörer mot en accelererad omställningstakt.

1. Anta en utsläppsbudget för Sverige i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål [4]
2. Skärp klimatmålen i linje med den utsläppsbudgeten [4]
3. Lägg fram en klimathandlingsplan som minskar Sveriges utsläpp i den takt som krävs för att nå klimatmålen nationellt och i EU till 2030 [5]
4. Gör utsläppsbudgeten styrande för alla politikområden, likt den finansiella budgeten [4]
5. Visa ledarskap för hög och tillräcklig ambitionsnivå och åtgärder i förhandlingarna av EU:s styrmedelspaket för klimatmål till 2040 [6]
6. Involvera samhällets aktörer och speciellt civilsamhället i framtagandet av planer, åtgärder och genomförandet av klimatomställningen [4]
7. Genomför rekommendationerna från Klimatpolitiska rådets rapporter [4]
8. Prioritera utsläppsminskningar på hemmaplan i stället för att investera i riskfyllda utsläppskrediter under artikel 6 [7]
9. Prioritera minskning av fossilbränsleanvändningen framför CCS och liknande tekniker, speciellt industriell CCS. Strikta kriterier om klimat- och miljönytta, alternativkostnader samt olika risker bör tillämpas för bedömning ifall CCS kan övervägas [8]

Energieffektivisera och öka takten i utbyggnad av förnybar energi

Energieffektivisering är den mest kostnadseffektiva åtgärden för att ställa om energisystemet och fasa ut fossila bränslen. Samtidigt behöver vi elektrifiera transportsektorn och industrin vilket kommer leda till en ökad elanvändning, som innebär att förnybar elproduktion behöver byggas ut på ett hållbart sätt. Sverige har gjort flera internationella åtaganden för att öka tempot i energieffektiviseringen, men saknar en tydlig politik på hemmaplan. Hushållning av energi är nödvändig för att minska utsläppen och trycket på ekosystemen, parallellt med att förnybar elproduktion byggs ut på lämpliga platser.

Energieffektivisering

10. Minska Sveriges energianvändning med minst 15 procent till 2030 jämfört med 2023, i linje med Energieffektiviseringsdirektivet artikel 4 [5]
11. Inför den enligt Energieffektiviseringsdirektivet lagstiftade principen om energieffektivisering först i svensk lagstiftning [9]
12. Slop "planeringsmålet" om minst 300 TWh till 2045 [9]
13. Inför ett ambitiöst mål för energitillräcklighet för att skapa en strukturerad minskning av energianvändningen samtidigt som energifattigdom utplånas [9]
14. Undvik generella elprissubventioner som i längden minskar incitamenten för att spara el eller motverkar att styra förbrukningen till timmar med lägre pris [4]
15. Inför ett inkomstprövat elstöd vid pristoppar, istället för utbetalningar som gynnar stora elanvändare [2]
16. Omvandla miljonprogrammet till miljöprogram genom investeringar i energieffektivisering och klimatanpassning, med statliga styrmedel för gröna renoveringar i miljonprogramsområdena [4]
17. Återinför stöd till energieffektivisering i flerbostadshus [2]
18. Genomför en ambitiös implementering av EU-direktivet om energiprestanda i byggnader, samt rikta det särskilt till bostadsbestånd där hushållen inte har kapacitet att själva göra investeringar för att energieffektivisera [2]

19. Inför åtgärder för ökad efterfrågefleksibilitet, energilagring, integration av fjärrvärme och kraftsystem [4]
20. Utred styrmedel för spillvärme som inte tillvaratas, till exempel en spillvärmeskatt [2]
21. Uppdra Energimyndigheten att utforma ett program för energieffektivisering, som inkluderar ett marknadsbaserat auktioneringssystem för att minska användningen av el och effekt [2]
22. Inkludera energieffektivisering som ger minskad energianvändning som en klimatåtgärd och uppdra åt relevanta myndigheter att omfatta energieffektivisering i befintliga klimatstöd [2]
23. Fasa ut nedsättningen av energiskatten på el för industrin [2]
24. Utveckla investeringsstödet för att konvertera uppvärmningssystem i småhus och fritidshus [2]
25. Utred total utfasning av direktverkande eluppvärmning och andra ineffektiva uppvärmningsformer [2]
26. Inför en progressiv energiskatt på el och värme [2]
27. Stärk Energimyndighetens långsiktiga resurssättning av uppsökande energi- och klimatrådgivning [2]
28. Reformera fastighetsskatten med miljöstyrande komponenter för permanenta boenden och fritidsboenden [2]

Förnybar elproduktion

29. Stärk regler och incitament för kommunal tillstyrkan för hållbar vindkraft [4]
30. Ge incitament för förnybar kraftproduktion genom att genomföra förslagen i SOU 2022:27 och inför ett ersättningssystem för kommuner och närboende vid ny och befintlig storskalig kraftproduktion. Höj på sikt ersättningsnivåerna för kommunerna efter att system införts [10]
31. Peka ut lämpliga områden för havsbaserad vindkraft och auktionera rätter i enlighet med SOU 2024:89. Auktionen bör delvis baseras på miljöprestanda och systemegenskaper [11]
32. Ge ökade möjligheter till samexistens med Försvarsmakten kring hållbar vindkraftutbyggnad [4]
33. Anta en nationell solstrategi med tydliga mål och delmål [12]
34. Implementera bestämmelserna om energidelning från förnybartdirektivet och främja energigemenskaper [12]
35. Avskaffa 500 kW-gränsen för egenkonsumerad el från takmonterade anläggningar för att inte motverka installation av takmonterad solenergi [12]
36. Minska antalet flygplatser och parkeringsplatser i drift och använd de nedlagda till lokalisering av solenergi [12]
37. Definiera solsambruk och gynna metoder som förenar mat- och energiproduktion. Hänsyn behöver tas till biologisk mångfald när definitionen tas fram [12]
38. Inför inga statliga stöd till ny kärnkraft [5]

Ställ om till en effektiv transportsektor

Transportsektorn har stor påverkan på vårt vardagsliv och ger många nyttor, men skapar även stora utmaningar i form av miljö- och samhällskostnader. Transporter orsakar en tredjedel av Sveriges territoriella växthusgasutsläpp. Om man inkluderar de växthusgasutsläpp som svenskarnas konsumtion orsakar utomlands står transportsektorn för hälften av Sveriges totala utsläpp. Transportsektorn orsakar även stora samhällskostnader genom buller, hälsoskadliga partiklar och avgaser, omfattande markanvändning och barriäreffekter i form av hårdgjorda ytor. Potentialen för förbättring är enorm och omställningen kan ge betydande samhällsnyttor.

39. Inför en differentierad vägskatt [2]
40. Inför ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag [2]
41. Prioritera satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik [2]
42. Utöka underhåll och nyinvesteringar i järnväg, inklusive satsningar på regionala järnvägar och stationer i mindre orter [2]
43. Säkra nattågen genom ett långsiktigt statligt anslag [5]
44. Använd intäkterna från ETS2 till ett komplett åtgärds paket för att gynna elektrifiering, minska de ekonomiska övergångskostnaderna för utsatta hushåll och till att effektivisera bort transporter och underlätta byte av transportslag [2]
45. Bygg inga nya motorvägar eller motortrafikleder [2]
46. Gör en riktad satsning med pengar till städernas infrastruktur för cykel och kollektivtrafik och inför landsbygds miljöavtal [2]
47. Skapa en fungerande marknad för parkering i städer, t ex genom ändrad lagstiftning så att kommuner får avgöra avgifterna för användning av kommunens mark som en del av samhällsplaneringen [4]
48. Inkludera flygets höghöjds effekt i EU:s system för handel med utsläppsrätter [13]
49. Verka för att internalisera flygets och sjöfartens miljöskadekostnader i nationella, bilaterala och internationella styrmedel. Nationella styrmedel bör införas på en nivå som motsvarar full moms på bränslet [14]
50. Gör kollektivtrafiken mer attraktiv och prisvärd, genom utökad turtäthet, främjad mobilitet i kombination med kollektivtrafik, och konkurrenskraftiga biljettpriser [2]
51. Utred och använd anropsstyrd kollektivtrafik i större grad i områden där det kan öka kollektivtrafikutbudet [4]
52. Främja cykling genom att bland annat förstärka statliga resurser till cykelinfrastruktur, möjliggöra fristående statliga cykelvägar, omfördela gatuutrymme från bil till cykel och införa bilfria zoner runt för- och grundskolor [2]
53. Ge Tillväxtverket i uppdrag att främja samhällsservice på landsbygden, till exempel genom driftstöd till kommersiell service, stöd till co-workingplatser eller obemannade butiker [2]
54. Ge Tillväxtverket i uppdrag att finansiera mobilitet på landsbygden [2]
55. Ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att i samverkan med näringsliv, regioner och kommuner arbeta för adekvat digital infrastruktur i hela landet [2]
56. Inför ett inkomstprövat transportbidrag till låginkomsttagare [2]
57. Återinför ett reformerat system för bonus-malus vid inköp av nya bilar som är helt självfinansierande, genom begränsad bonus och skärpt malus. [4]
58. Fortsätt den kontinuerliga uppräknings av koldioxidskatten och reduktionsplikten [2]
59. Använd samhällsplaneringen för att effektivisera bort transporter, med fokus på förtätning i tätorter och samlokalisering av verksamheter och servicefunktioner i landsbygd [4]
60. Ge bidrag till effektivare logistikflöden [4]
61. Uppmuntra distansarbete, samåkningstjänster och digitala möten för att bidra till ett minskat transportbehov [4]
62. Säkerställ att infrastrukturplaneringen utgår från att uppnå samhällsmål och inte planera efter prognoser om ökad trafik. Säkra att fyrstegsprincipen verkligen följs genom att fördela omfattande statliga medel även till steg 1- och steg 2-åtgärder [4]
63. Genomför Miljömålsberedningens förslag (2022) om flyg och sjöfart [4]

Öka kolsänkan på ett hållbart sätt

Skogar, våtmarker, torvmarker, hav och jordbruksmarker fungerar som naturliga kolsänkor och bidrar samtidigt till biologisk mångfald och skydd mot extrema väderhändelser. Ändå fortsätter dessa ekosystem att förstöras och utarmas. I Sverige finns stor potential att stärka kolsänkan i skog, mark och hav genom åtgärder som kan genomföras snabbt och

kostnadseffektivt. Dessa insatser måste ske parallellt med – och aldrig ersätta – kraftiga utsläppsminskningar. De behöver också utformas så att de stärker andra miljömål, som bördigare jordbruksmark, mer skyddad natur och rikare biologisk mångfald, samtidigt som social hållbarhet och urfolks rättigheter värnas.

64. Öka och tillgängliggör stöd för återvätning av våtmarker [4]
65. Skydda minst 30 procent skog med prioritet för kvarvarande ur- och naturskog, samtidigt som avverkningsintensiteten inte ökar på kvarvarande virkesproduktionsmark [4]
66. Skydda 30 procent av hav och land till 2030 [5]
67. Inför ett strikt skydd av alla ur- och naturskogar senast år 2030 [5]
68. Öka variationen i skogsbruksformer genom kostnadsfria skogsbruksplaner och rådgivning för naturnära skogsbruk, medel för kompetensutveckling och genom att staten går före i sina skogar [15]
69. Inför stöd och avgifter som ger incitament till markägare att öka kolinlagringen i skogs- och jordbruksmark för att fördubbla Sveriges kolsänka till 2030 [5]
70. Prissätt koldioxidutsläpp från förbränning av biomassa [4]
71. Minimera import av avverkningsdrivande produkter [4]
72. Vidta åtgärder för mer natur i städer [4]
73. Inför styrmedel för ökad vallodling [4]
74. Inför styrmedel för optimal kvävefixerande växtföljd [4]
75. Inför ersättning för ökad areal för naturbete [4]
76. Inför ersättning för ökad odling av vegetabilier och ekologiska grödor [4]
77. Inför styrmedel för minimerat användande av konstgödsel [4]
78. Avskaffa nedsättningen av dieselskatten inom jordbruket och ersätt med ett generellt jordbruksavdrag som inte är baserat på användning av fossila bränslen [4]
79. Besluta om en ambitiös nationell plan för restaurering av natur [5]

Styr om kapitalet för att påskynda omställningen

Det är avgörande att finansiella flöden styrs om för att klara omställningen. Subventioner och finansiering av verksamheter som bidrar till miljö- och klimatkriserna måste upphöra, så att kapital i stället styrs mot lösningar och en rättvis omställning. Då kan både offentligt och privat kapital spela en central roll i övergången till ett hållbart samhälle. Detta förutsätter tydlig reglering, ökad transparens och att miljö- och klimatrisker beaktas fullt ut. För att detta ska bli verklighet krävs en rad politiska reformer och styrmedel.

80. Fasa ut klimatskadliga subventioner i samtliga sektorer [4]
81. Skärp miljöstyrningen i skattesystemet [4]
82. Tillsätt en utredning om en grön skattereform, där förorenaren betalar, utan miljö- och klimatskadliga subventioner och som styr mot Sveriges miljö- och klimatmål [4]
83. Säkerställ att offentliga investeringar, utlåning samt garantier bidrar till Parisavtalets 1,5-gradersmål och inte går eller ställs ut till fossil verksamhet [4]
84. Förbjud AP-fonderna att investera i fossila bolag som expanderar sin utvinning [5]
85. Etablera en statlig grön investeringsbank som mobiliserar kapital till investeringar som främjar klimatomställning [16]
86. Inför krav på att banker upprättar tydliga och transparenta omställningsplaner i enlighet med Parisavtalets 1,5-gradersmål, samt säkerställ att dessa genomförs i praktiken [17]
87. Reglera finanssektorn genom att förbjuda investeringar och finansiering av fossila bolag som inte har antagit robusta utfasningsplaner, som inkluderar ett omedelbart stopp för ny utvinning av fossila bränslen samt tydliga mål för utfasning på både kort och lång sikt, i enlighet med Parisavtalets 1,5-gradersmål [4]

88. Höj kapitalkraven vid utlåning till miljö- och klimatskadlig verksamhet så att de fullt ut beaktar miljö- och klimatriskerna [4]
89. Inför krav på att samtliga finansaktörer har robusta och transparenta rapporteringssystem som tydliggör samtliga tjänsters och produkters miljö- och klimatpåverkan [16]
90. Modernisera banksekretessen så att den föreskriver hur bankerna ska redovisa information om vilka företag och verksamheter som de lånar ut pengar till [16]
91. Inför en skatt på finansiella transaktioner för att öka finanssektorns bidrag till klimatomställningen och minska kortsiktigheten på finansiella marknader [16]

Visa ledarskap för industrins omställning och styr konsumtionen mot hållbar resursanvändning inom planetens gränser

Industrin står för cirka en tredjedel av de territoriella utsläppen av växthusgaser och det krävs kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen från industrin. För att minska utsläppen till nära noll krävs både kraftfulla nationella styrmedel, samt att EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) skärps, samtidigt som det sker på ett sätt som minimerar konflikter med andra miljömål. Industrins omställning måste gå hand i hand med en kraftigt minskad konsumtion och omställning till en hållbar resursanvändning. Sverige har höga utsläpp per capita när utsläpp från offentlig och privat konsumtion räknas in. Dessa konsumtionsbaserade utsläpp måste synliggöras och minskas ner till nära noll senast 2040, genom mål och styrmedel. Politiken måste möjliggöra för invånare och företag att ta ansvar för hela klimatpåverkan och kunna göra hållbara val till de enkla valen.

92. Inför höjd mineralersättning för att styra bort från nybrytning, stärka cirkulära flöden och kompensera lokalsamhällen [5]
93. Inför åtgärder och styrmedel för fossil utfasning samt eliminerade processutsläpp inom industrin [4]
94. Avskaffa undantag från avfallsskatten samt nedsättningar av koldioxidskatten [4]
95. Inför styrmedel baserade på mineralhierarkin – A) Minimera efterfrågan, B) Återbruka produkter och komponenter, C) Återvinn redan brutna mineral, D) Tillämpa alternativa metoder för utvinning (t ex sekundärutvinning), E) Utvinn nya mineral [18]
96. Verka för en fullskalig utfasning av den fria tilldelningen av utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem ETS senast 2030 och högre krav för tilldelningen under tiden den finns kvar [4]
97. Driv på för fortsatt skärpta ambitioner för ETS-systemets årliga minskningstakt av antalet tillgängliga utsläppsrätter [4]
98. Utred råvaruskatt på fossil plast [4]
99. Säkerställ att företag kan leda en hållbar och rättvis omställning genom att skapa ambitiösa och långsiktiga spelregler för företags ansvar för mänskliga rättigheter, miljö och klimat [19]
100. I översynen av direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (Corporate Sustainability Due Diligence Directiv (CSDDD)) verka för att det ska omfatta ett brett spektrum av företag, inklusive finansiella. [16]
101. Verka för att alla företag ska ta fram klimatplaner som täcker hela värdekedjan (scope 1, 2, 3) och vara skyldiga att genomföra planerna; krav på att planerna ska inkludera utsläppsminskingsmål i linje med 1,5-gradersmålet samt genomförandeåtgärder och regelbunden översyn av målen [4]
102. Verka för globalt bindande regelverk kring transparens och spårbarhet för materials kemikalieinnehåll, för att möjliggöra informerade beslut om giftfria, resurseffektiva cirkulära materialflöden som kan bidra till att minska produktions- och konsumtionsbaserade utsläpp. [16]

103. Komplettera klimatmålen med ett mål för konsumtionsbaserade utsläpp, i enighet med Miljömålsberedningens förslag (2022) om en 1,5-graderskompatibel målbana inklusive ett etappmål. Håll målbana separata för konsumtionsmålet och ett eventuellt mål för exportens klimatnytta [4]
104. Uppdra SCB att årligen ta fram konsumtionsbaserad statistik på lokal nivå (utifrån SEI:s metod), alternativt säkerställ finansiering för att SEI kan fortsätta detta uppdrag på kontinuerlig basis [4]
105. Gör det obligatoriskt att ställa miljökrav i offentlig upphandling [5]
106. Sätt ett siffersatt nationellt mål för andelen offentligt upphandlade produkter och tjänster som ska vara miljömärkta med en tredjepartsmärkning [4]
107. Besluta om ett etappmål för utsläpp från offentlig upphandling och en ny resultatindikator för uppföljningen av offentlig upphandling, i enlighet med Miljömålsberedningens förslag (2022) [4]
108. Inför styrmedel som minskar konsumtionen av utsläppsintensiva varor som inte bär sin miljö- och klimatkostnad i enlighet med principen om att förorenaren betalar [20]
109. Inför nationella mål för cirkulär ekonomi som en del av Sveriges miljömål [5]
110. Inför styrmedel såsom differentierade avgifter i producentansvar och lägre moms-satser för cirkulära, resurseffektiva produkter och för ett skifte till resurseffektiva tjänster och delningslösningar [20]
111. Inför mål för materialåtervinning av textilier för att minska nyproduktion av kläder och fast fashion [20]
112. Säkerställ lagkraven i ekodesignförordningen och avfallsdirektivet för produkter med lång livslängd, som kan återanvändas, repareras och slutligen återvinnas och för förbud mot förstörelse av fungerande produkter och s.k. planerat åldrande [21]
113. Stärk konsumentskyddet, tillsynen och påföljderna för överträdelser, genom tydligare lagstiftning om köptriggers i marknadsföring [22]
114. Förbud mot förstörelse av fungerande produkter och s.k. planerat förfall [4]
115. Inför styrmedel, gärna i styrmedelspaket, för att minska klimatpåverkan från svenskarnas konsumtion av livsmedel som ger upphov till höga utsläpp. [4]
116. Inför åtgärder mot matsvinn i både producent- och konsumentled [4]

Visa globalt ledarskap i det internationella klimatarbetet

Klimatkrisen är global och kräver globala lösningar. Sverige har möjlighet och ansvar att vara ett föregångsland inom det internationella klimatarbetet. Ett trovärdigt ledarskap bygger på att vi själva minskar utsläppen i linje med vetenskapen och ställer om till en långsiktigt hållbar resurs- och energianvändning inom planetens gränser. Samtidigt måste Sverige använda sitt inflytande inom EU och internationella forum för att driva på ambitiösa, vetenskapsbaserade åtgärder som skapar en rättvis fördelning av omställningens kostnader och vinster och bidrar till att omorientera den globala ekonomin mot hållbarhet och välbefinnande.

117. Säkerställ att EU höjer sina klimatmål och ökar takten i utsläppsminskningarna så att unionens åtaganden ligger i linje med 1,5-gradersmålet, både i närtid och långsiktigt [23]
118. Säkra att EU tar en ledande roll i den globala utfasningen av fossila bränslen genom att anta en tydlig tidsplan, avskaffa subventioner och införa styrmedel som accelererar omställningen till ett fossilfritt samhälle [23]
119. Verka för skärpta regler för internationella kolkrediter för att minska väldokumenterade risker för negativ påverkan och säkerställa att krediter inte används som ersättning för nödvändiga utsläppsminskningar [7]
120. Stärk den bidragsbaserade klimatfinansieringen till låginkomstländer, särskilt för anpassningsåtgärder i länder som redan bär en tung skuldbörda, samtidigt som klimatfinansieringen är additionell till biståndet [23]

121. Öka andelen bilateral klimatfinansiering som når lokalsamhällen, urfolk och civilsamhället genom enklare ansökningsprocesser och stärkt kapacitetsstöd och driv på för att detta också sker i det multilaterala systemet [23]
122. Driv på reformer av multilaterala utvecklingsbanker så att deras utlåning och investeringar endast stödjer klimat- och naturpositiva projekt [23]
123. Driv på reformer av FN:s klimatförhandlingar som begränsar fossilindustrins inflytande och stärker civilsamhällets meningsfulla deltagande [23]
124. Verka för att EU:s och globala klimatramverk kompletteras med mått på välfärd och resiliens, så att beroendet av BNP som överordnad indikator för ekonomisk utveckling minskar [23]
125. Främja utvecklingen av globala principer för hållbar utvinning av kritiska omställningsmineraler, med skydd för natur och mänskliga rättigheter som grund [23]
126. Verka för långsiktiga politiska åtaganden för att stoppa tropisk avskogning, starkare internationella regelverk mot produkter med avskogningsrisk [23]
127. Reglera finanssektorn så att verksamhet som driver på avskogningen inte får finansiering, i Sverige och internationellt [23]
128. Stärk skyddet av världens hav och återställ viktiga kolbindande ekosystem såsom mangroveskogar och sjögräsängar. Kraftigt begränsa det storskaliga fisket och annan industriell och miljöskadlig verksamhet i kustområden [24]
129. Säkerställ att investeringar i naturbaserade lösningar främjar beprövade och lokala lösningar utvecklade tillsammans med kustområden, och som utgår från rättighetsperspektivet och jämställdhet [24]
130. Driv på för en omställning av de globala matsystemen, med fokus på agroekologiska jordbruksprinciper och stötta utvecklingen av ett skonsamt småskaligt fiske för stärkt matsuveränitet och ökad klimatresiliens [23]

Referenser

- [1] IPCC, "Climate change 2022 - Mitigation of climate change. Summary for policy makers," 2022. [Online]. Available: https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/downloads/report/IPCC_AR6_WGIII_SummaryForPolicymakers.pdf.
- [2] Naturskyddsföreningen, "Rättvis klimatomställning i praktiken," 2024. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/rattvis-klimatomstallning-i-praktiken/>.
- [3] Naturskyddsföreningen, "Klimatmaxa politiken - 100 styrmedelsförslag," 2014. [Online]. Available: https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2021/05/11103115/klimatrapport_low.pdf.
- [4] Naturskyddsföreningen, "Checklista för den klimatpolitiska handlingsplanen," 2023. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/naturskyddsforeningens-checklista-for-den-klimatpolitiska-handlingsplanen-2023/>.

- [5] Naturskyddsföreningen, "Så kan du engagera dig inför val 2026 (länk till rapporter kommer)," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/inspiration-tips-och-verktyg/sa-kan-du-engagera-dig-infor-val-2026/>.
- [6] Naturskyddsföreningen, "Naturskyddsföreningens remissvar till Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål till 2040," 2025. [Online]. Available: <https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2025/09/Naturskyddsforeningens-remissvar-Kommissionens-forslag-till-andring-av-EUs-klimatlag-och-EUs-klimatmal-2040-september-2025.pdf> .
- [7] Naturskyddsföreningen, "Utsläppskrediter: Genväg eller omväg till klimatmålen?," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/rapport-genvag-eller-omvag-till-klimatmalen/>.
- [8] Naturskyddsföreningen, "Naturskyddsföreningens remissvar Meddelande om EUs klimatmål till 2040," 2024. [Online]. Available: <https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2024/05/Naturskyddsforeningens-remissvar-Meddelande-om-EUs-klimatmal-till-2040-20240430.pdf> .
- [9] Naturskyddsföreningen, "Energieffektivisering först - Sluta elda för kråkorna," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/rapport-energieffektivisering-forst-sluta-elda-for-krakorna/>.
- [10] Naturskyddsföreningen, "Yttrande över betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)," 2023. [Online]. Available: <chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.regeringen.se/contentassets/s/88a0635f85204dd297510707ef4445da/svenska-naturskyddsforeningen.pdf>.
- [11] Naturskyddsföreningen, "Havsbaserad vindkraft - ståndpunkter och vägledning," 2023. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/havsvindar/>.
- [12] Naturskyddsföreningen, "Positionspapper om solenergi," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/positionspapper-om-solenergi/>.
- [13] Naturskyddsföreningen, "Yttrande över EU-kommissionens förslag till reformering av EU:s utsläppshandel," 2021. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/yttrande-over-eu-kommissionens-forslag-till-reformering-av-eus-utslappshandel/>.
- [14] Naturskyddsföreningen, "Remissvar Miljömålsberedningen Sveriges globala klimatsvtryck," 2022. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/remissvar-miljomalsberedningen-sveriges-globala-klimatavtryck/>.
- [15] Naturskyddsföreningen, "Naturskyddsföreningens förslag för biologisk mångfald i skogen," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/rapport-naturskyddsforeningens-forslag-for-biologisk-mangfald-i-skogen/>.

- [16] Naturskyddsföreningen, "Policy för hållbar samhällsekonomi," Naturskyddsföreningen, Stockholm, 2024.
- [17] Nordic Center for Sustainable Finance, Profundo, Fair Finance Guide Sweden, CoalFree Finland, the Swedish Society for Nature Conservation, BankTrack, and Future is in our hands, "Banking on Thin Ice 3, 2025," 2025.
- [18] Naturskyddsföreningen, "Vägval i klimatomställningen - Avgörande för efterfrågan på metaller och mineraler," 2025. [Online]. Available: <https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2025/09/Vagval-i-klimatomstallningen-avgorande-for-efterfragan-pa-metaller-och-mineral.pdf>.
- [19] Naturskyddsföreningen, "Policy för hållbar samhällsekonomi," 2024. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/policy-for-hallbar-samhallsekonomi/>.
- [20] Naturskyddsföreningen, "Notan för textilberget," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/notan-for-textilberget/>.
- [21] Naturskyddsföreningen, "Naturskyddsföreningens remissvar Call for evidence on the upcoming circular economy act," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/call-for-evidence-for-the-upcoming-circular-economy-act/>.
- [22] Naturskyddsföreningen, "Monstret i mobilen," 2025. [Online]. Available: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/undersokning-monstret-i-mobilen/>.
- [23] Naturskyddsföreningen, "Naturskyddsföreningens ståndpunkter inför COP30," Naturskyddsföreningen, Stockholm, 2025.
- [24] Naturskyddsföreningen, "Position paper for 2025 UN Ocean Conference, Nice France," Naturskyddsföreningen, Stockholm, 2025.